

ÖPPNA STUDIETRÄFFAR MED VIRVELVINDEN

Tema: Vad är klasser?

Tid: Onsdagen den 15:e februari 17.30

Plats: India Däck Bokcafé, St Algatan 3, Lund (Bakom kulturen)

Kontakt: www.alltattalla.com

Kämpa tillsammans: Samhället är en fabrik

Kapitalismens utveckling har nått så långt att hela samhället har utvecklats till att bli en enda stor "social fabrik", där det produceras varor. Då syftar vi inte bara på varor i form av saker som mat, kläder, tvål, apparater och hus, utan även djur och inte minst människor är varor. Människor är varor främst i form av arbetskraft. Detta gäller inte bara i vår del av världen, utan på ett globalt plan, alltså överallt. Kapitalets herravälde begränsas inte bara till de platser där folk lönearbetar, utan har utvecklats till ett allomfattande herravälde som påverkar hela vår tillvaro.

Den kapitalistiska varuproduktionen har inte som syfte att tillgodose människors behov, utan att skapa mer-värde åt kapitalet. Har du inte köpkraft nog så är inte dina behov intressanta för den kapitalistiska varuproduktionen. Köpkraft är pengar och pengar får de allra flesta genom att sälja sin arbetskraft åt kapitalet. Kapitalisterna snor åt sig mervärdet som skapas genom arbetet, säljer varorna som arbetarna producerat och kammar hem profiten. Det är inte bara arbetarklassen som arbetar för kapitalet, utan även de mer privilegierade mellanskikten som administrerar utsugningen.

livet reduceras till arbete

Kapitalet strävar efter att få all mänsklig aktivitet att underordna sig kraven på en effektiv och lönsam varuproduktion. På så sätt reduceras hela livet till arbete. Ingenstans undgår vi profitens lagar. Produktionen av människor, det vill säga reproduktionen av arbetskraften, är också ett arbete. Detta reproduktiva arbete är allt det arbete som behövs för att återskapa arbetskraften: hushållsarbete, socialt arbete och omsorg osv. En mycket stor del av detta arbete är oavlönat och utförs av kvinnor.

Skolorna utbildar arbetskraften, universiteten är vetenskapsfabriker. Tankearbete, så kallat immateriellt arbete, och produktionen av ideologi glöms ofta bort i olika klassanalyser, men är nödvändiga och centrala delar i den kapitalistiska produktionen.

De arbetslösa fyller även de en funktion i utvinningen av mervärde genom att delta i det reproduktiva arbetet, höja konkurrensen om jobben och på så sätt hålla nere lönerna, vara en reservarbetare som ska rycka in vid behov, och sist men inte minst genom att höja sitt värde som arbetskraft genom utbildningar i till exempel data. Är du anställd så arbetar du inte bara när du är på jobbet, utan också med det reproduktiva för- och efterarbetet som gör att du kan fortsätta jobba. Du måste äta, sova, vila, motionera, sköta din hygien, tvätta dina kläder och kanske festa på helgen. Allt för att du ska kunna fortsätta arbeta för kapitalet.

Kampen mot arbetet

Att hela livet reduceras till arbete i den "sociala fabriken" är inget som sker i samförstånd – tvärtom! Kapitalet stöter hela tiden på motstånd och utmanas överallt i den "sociala fabriken" av proletariatets kamper, som alla har det gemensamt att de står i antagonistisk motsättning till kapitalets diktatur.

En konsekvens av analysen av den "sociala fabriken" är att arbetarklassen finns där alienerat arbete finns, oavsett om det är i hemmet eller framför löpande bandet, om det är avlönat eller oavlönat.

Klasskamp och klassammansättning

"Historien om alla hittillsvarande samhällen är historien

om klassernas kamp”. De som delar en marxistisk historiesyn (den så kallad dialektiska historiematerialismen) brukar hävda att klasskampen är det som driver historien framåt. Men det är inte alls självklart vad detta egentligen innebär. Vi ska kort redogöra för vår syn på detta. I det kapitalistiska samhället utkämpas den huvudsakliga klasskampen mellan arbetarklassen och kapitalistklassen. Arbetarklassens kamper för ett självbestämt liv och mindre alienierande arbete leder till kriser för kapitalismen. Kriserna tvingar kapitalistklassen att förändra formerna för kontroll och organisering av kapitalackumuleringen (utsugningen av arbetskraften). Omvänt gäller att kapitalistklassens ständiga kamp för ökat mervärde, alltså mer arbete för arbetarklassen, omkullkastar tidigare levnadsförhållanden och möjligheter för arbetarklassens kamper.

Klassammansättning

I den ständigt pågående antagonistiska konfrontationen mellan klasserna uppstår klassammansättningen, alltså klassernas objektiva arbetsförhållanden och livsvillkor, samt deras subjektiva kamp- och organisationsformer. Klassammansättningen förändras hela tiden genom klasskampens förlopp. Det innebär att vi själva genom våra kollektiva och självbestämda kamper aktivt deltar i det subjektiva skapandet av den nya sammansättningen av klassen, eller som det brukar beskrivas – de subjektiva förutsättningarna för revolution.

Vi behöver en konkret och aktuell analys av klassammansättningen, om vi ska kunna anpassa våra kampmetoder och organisationsformer efter den nya situationen, som hela tiden förändras av klasskampen. Utan en odogmatisk syn på vår politik så riskerar vi att fastna i ett visst förutbestämt och föråldrat kampmönster som inte motsvarar den aktuella klassammansättningen. Det är bara en tidsfråga innan dogmatisk politik, som vägrar att förnya sig, förfaller till ritual och förlorar sitt innehåll och relevans.

Varför vänstern är off

Inga kampmetoder eller organisationsmodeller motsvarar alltså klassammansättningen för all tid och evighet. Men stora delar av vänstern lyckas inte förnya sin politik när samhället förändras. De håller fast vid gamla sanningar och försöker desperat att representera en föråldrad syn på arbetarklassen. Klasskampen har så att säga ofrånkomligt sprungit ifrån den institutionaliserade vänstern, och gjort att gamla politiska förståelser har spelat ut sin roll. Det är en viktig förklaring till varför kommunistpartier, fackföreningar och andra vänsterorganisationer som tidigare haft en större politisk förankring, är helt off idag. Deras kampmetoder och organisationsmodeller motsvarar helt enkelt inte arbetarklassens nya sammansättning. De motsvarar inte kampmöjligheterna och klassens intressen idag. Och det kanske viktigaste av allt – många av dem har inte dragit konsekvenserna av att arbetarklassens frigörelse måste vara dess eget verk! Representativ politik är borgerlig politik och har aldrig varit ett hot mot klass-samhället.

Det personliga är politiskt

All politisk förståelse som inte inser att det personliga är politiskt, utan begränsar sig till den ”offentliga” sfären måste också förkastas. Uppdelningen av livet, kampen och relationer i ”politiska” och ”opolitiska” (eller ”offentliga” och ”privata”) sfärer är borgerlig politik som upprätthålls av patriarkala strukturer och intressen. Det politiska slagfältet, och maktförhållandena i samhället, ses med det synsättet som skilda från de sociala relationerna mellan människor och deras uppdelning i t ex klasser och kön. Denna politiska förståelse förfaller oundvikligen till något som står utanför, eller över, människorna själva.

Det är grundläggande att vi själva är medansvariga subjekt för hur klasskampen utvecklas och att vi kollektivt är delaktiga i skapandet av nysammansättningen av klassen i alla samhällets sfärer. De självorganiserade kamper vi utkämpar idag är fröna till det framtida klasslösa samhället.

Klasskampsförlopp

Vi har tidigare analyserat den globala kapitalistiska omstruktureringen som inneburit en ny klassammansättning, en proletarisering (se vårt häfte ”Samma fiender – samma kamp!”). Det är inte möjligt att här redogöra för hela vår tidigare analys av omstruktureringen, men vi ska sammanfatta den lite kort. Den nya klassammansättningen är alltså viktig för att den påverkar förutsättningarna för revolutionär kamp.

Omstrukturering

En global kapitalistisk omstrukturering av utsugningsförhållandena har alltså skett som svar på proletariatets offensiva internationella kamper i slutet på 60-talet/början på 70-talet. Kapitalets angrepp fick riktigt genomslag i Sverige först på 90-talet, vilket internationellt sett var väldigt sent. Arbetarklassen (i vid bemärkelse) har fått en ny sammansättning genom nya post-fordistiska sätt att organisera produktionen, vilket tagit sig uttryck i arbetslöshet, nedskärningar, privatiseringar osv. Den tidigare välfärdsstaten har nu ersatts av en konkurrensstat som, i konkurrens med andra stater, försöker erbjuda kapitalet så bra förutsättningar och så lite förpliktelser som möjligt. För att detta ska kunna uppnås krävs t ex ökad kontroll och repression på alla områden, för att hålla det nysammansatta proletariatet i schack.

Proletarisering

Många hävdar att vi idag lever i ett så kallat tvätredjedels-samhälle, där en tredjedel av befolkningen står utanför statens sociala trygghetssystem. Den analysen har sina poänger eftersom den bryter med arbetarrörelsens och vänsterns tidigare betoning på den vita välutbildade arbetarklassen, och istället lyfter fram andra grupper som drabbas av utsugningen. Men analysen är bristfällig och är mer utformad som en kritik mot den kapitalistiska välfärdsstatens nedmontering, än som en konsekvent kritik av kapitalismen och klassamhället. Vi menar att den senare tidens utveckling istället är ett nytt klasskampsförlopp som inneburit en generell proletarisering i hela samhället utan undantag – fast

ungdomar, kvinnor, invandrare och marginaliserade grupper är de som drabbas värst, och först.

Proletariseringen är orsakad av kapitalets aggressivitet och förintelsevilja, och kan inte administreras bort med reformistisk omfördelningspolitik inom nationalstatens ramar. Det finns inga omvägar till befrielse från klassamhället – kapitalets herravälde är internationellt och måste identifieras och krossas på livets alla områden.

Antagonismens återkomst

Vi hoppas att den här artikeln ska ge en klarare uppfattning om de olika historiska klasskampsförloppen (under svenska förhållanden): från landsbygdsbefolkning, över "välfärdsarbetsstyrka" under sossemodellen till dagens moderna proletarisering. Vi kan alltså urskilja tre olika klasskampsförlopp: före, under och efter sossemodellen. Dessa olika klasskampsförlopp har sin grund i skilda klassammansättningar, som i sin tur motsvaras av olika kamp- och organisationsformer: från den unga arbetarklassens kamper på 1800-talet och i början av 1900-talet, över relativ social fred med dämpade klasskonflikter, till ett upproriskt 2000-tal! På samma sätt motsvarar klasskampsförloppen olika faser och produktionssätt hos kapitalet, såsom "fri konkurrens" över keynesianism till nyliberal konkurrensstat. Och när det gäller produktionssätt: från hantverk över fordism till toyotism (eller postfordism).

Vi lever i klasskampsförloppet efter sossemodellen, i en tid med allt mer öppet antagonistiska klasskonflikter även i vår del av världen. Därför måste vi ta tillvara på erfarenheter från sådana klasstrider runt om i världen, till exempel de kamper som utkämpades här i Sverige innan sossemodellen etablerades. Alltså från det klasskampsförlopp som utvecklades i och med böndernas och lantarbetarnas proletarisering och övergång till "välfärdsarbetsstyrka" under sossemodellen.

Den svenska samförståndsmodellen

Den socialdemokratiska välfärdsmodellen har under större delen av 1900-talet administrerat relationerna mellan klasserna här i Sverige. Neutraliteten i de två världskrigen gav de svenska kapitalisterna konkurrensfördelar som gjorde att de kunde "köpa" sig social fred i form av förbättrade levnadsvillkor för stora delar av arbetarklassen här, speciellt på 50- och 60-talet. Genom kompromisser och eftergifter slapp de på så sätt revolutionära resningar. De mindre privilegierade delarna av arbetarklassen, som inte kunde köpas, trycktes ned genom olika former av repression. Även Norge och Danmark har under samma period haft politiska system som liknar den svenska samförståndsmodellen, med centrala fackbyråkratiska förhandlingar (om löner och arbetförhållanden), masskonsumtion och statliga välfärdsinstitutioner. Den ekonomiska modell som dessa välfärdstater byggde på – keynesianismen – var en tillfällig nödlösning, en historisk kompromiss, från kapitalets sida. Internationellt och historiskt sett är reformism och kapitalistisk välfärd just bara en historisk parentes under några enstaka årtionden

i de imperialistiska länderna på 1900-talet. Arbetarklassen i Europa, som växt fram i och med industrialiseringen på 1800-talet, tvingade kapitalet till denna kompromiss genom sin kampberedskap och sina internationella framgångar i 1900-talets början.

Revolutionshotet

Arbetarklassen i Europa började få vittring på segern i klasskriget i och med oktoberrevolutionen i Ryssland 1917. Revolutionens lågor spreds över hela kontinenten och ägandeklassens existens verkade vara hotad. De härskande upplevde de socialistiska framgångarna som så pass akuta att de tvingades till mer eller mindre fascistiska maktövertaganden i länder som Finland, Italien, Spanien, Tyskland och Portugal. Men här i Sverige behövde de som bekant inte gå så långt. De lyckades ändå slå ned arbetarklassens revolutionära kamp och ohejdat fortsätta den kapitalistiska utsgningen och exploateringen. Här kvästes de mest oförsonliga och öppna klasstriderna av sossemodellen genom statlig planering i form av materiella förmåner. Stora delar av arbetarklassen fick alltså helt enkelt högre materiell standard och social trygghet än de haft tidigare. Det innebar samtidigt att de "köptes upp", att deras klassintressen hamnade mer i linje med borgarklassens.

På kort sikt är repressionens väg effektivare för att disciplinera arbetskraften än reformerad kapitalism, men på längre sikt säkrar kapitalet sitt herravälde bättre genom kompromisser i form av materiella förmåner. I Sverige kunde den härskande klassen alltså kosta på sig den dyra, men mer långsiktiga, strategin för att stabilisera utsgningsförhållandena. Idag däremot saknas revolutionshotet, så kapitalet har inte längre något intresse av välfärd.

Imperialismen

Den imperialistiska uppdelningen i rika och fattiga länder var en av förutsättningarna för att kapitalet kunde gå med på denna historiska kompromiss, eftersom bördorna samtidigt kunde ökas på för den exploaterade befolkningen de tre kontinenterna (Afrika, Asien och Latinamerika). Kapitalet använder den imperialistiska uppdelningen för att splittra upp arbetarklassen i olika delar av världen genom att utnyttja utveckling i centrumländerna (Väst-europa, USA & Japan) och å andra sidan underutveckling på de tre kontinenterna. Då som nu utnyttjar kapitalet detta för att befästa sin maktposition. Målsättningen är att förhindra att alla utsugas och förtrycktas kamper sätter sig i förbindelse med, och förstärker, varandra. Den imperialistiska uppdelningen av världen är med andra ord en absolut nödvändighet för kapitalets fortsatta maktutövning. När vi inser detta så förstår vi även vilket genomslag det skulle innebära om vi på ett effektivt sätt lyckades använda vårt kanske allra bästa vapen – den internationella solidariteten.

Men socialdemokratien var tvärtom ett projekt inom nationalstaten, precis som den sovjetiska "socialism i ett land" och de olika utvecklingsprojekten efter de nationella befrielsekamperna på de tre kontinenterna. Denna begränsning inom nationalstatens ramar fick konsekvenser

för klassammansättningen som kapitalet utnyttjade till sin fördel i samband med om- struktureringen från och med 70-talet – den så kallade globaliseringen.

Kontrarevolution i folkhemmet

Men vi ska inte inbillas att sossarnas integration av arbetarklassen i den kapitalistiska svenska staten kunde genomföras helt utan motstånd och våldsamt undertryckande av arbetskraften och revolutionära strömningar även här på "hemmaplan". Några exempel på detta är sprängningen av den kommunistiska dagstidningen Norrskensflammans tryckeri 1940, interneringen av kommunister och syndikalister i arbetsläger under andra världskriget, rasbiologiskt motiverade tvångssteriliseringar, institutionaliseringen av kärnfamiljen som produktions- och konsumtionsenhet, en konstant militarisering av polisen och ett mer eller mindre "kallt krig" som utkämpats på arbetsplatserna hela efterkrigstiden. Avslöjanden har visat att sossarna inte har skytt många medel för att ta kontroll över facken och arbetarkamperna, med allt från spion- och angiverisystem till väpnade kontrarevolutionära sk stay behind-grupper, som kontrollerades av USA:s hemliga underrättelsetjänst CIA.

Registermetoden

Kollektivavtal och centrala förhandlingar med arbetsköparna har på många sätt stått i centrum för kampen på (löne-)arbetsplatserna under sossemodellen. Men idag har dessa metoder tappat mark och i stort sett spelat ut sin roll i och med omstruktureringen och den nya klassammansättningen. Därför måste nya kampmetoder och organisationsformer med nya kvaliteter ta vid, som även motsvarar våra intressen som arbetslösa, korttidsanställda, deltidsanställda, praktikanter och olika former av mer eller mindre flexibla, utbytbara och individuella anställningar. Det är bara en fråga om tid innan klassen hittar kampformer som passar de egna materiella behoven, och det är vänsterns uppgift att snabba på denna process. Det ligger nära till hands att låta oss inspireras av tidigare självständiga och militanta arbetarkamper. För kollektivavtal är långt ifrån det enda kampmedlet! Kollektivavtalens "arbetsfred" var en förutsättning för sossemodellen, som slog undan tidigare mer öppet antagonistiska arbetsplatskamper, såsom många av de vilda strejkerna och blockaderna. En av dessa tidigare antagonistiska kampmetoder var den syndikalistiska sk registermetoden, som vi snart ska kika lite närmare på.

Ny samförståndsmodell & småföretagens funktion

Idag planeras en ny form av samförståndsmodell mellan SAF och facken, typ det klassiska Saltsjöbadsavtalet. Detta är alldeles säkert ett försök att motverka de okontrollerade arbetsplatskamper som trots allt faktiskt dykt upp efter omstruktureringen de senaste åren. Samtidigt fortsätter avregleringen av arbetsmarknaden och en statlig utredning föreslår strejkförbud på små- företag, där det redan i dag i många fall är svårare att strejka. Denna utveckling ligger helt i linje med det post-fordistiska

produktionssättet att lägga ut allt mer ut på underleverantörer och entreprenad. Många upp- muntras också till att starta eget, och Telia har till och med sparkat duktiga arbetare för att de ska starta eget. Denna hype av småföretagen hänger ihop med att utsugningen då kan öka. Dels genom den större individuella friheten i arbetssituationen, men framförallt för att arbetsförhållandena i de små företagen blir en form av undantagssituation med slopad arbetsrätt, självdisciplin osv. Detta bidrar till skapandet av en så kallad "grå" eller informell sektor där utsugningen inte dämpas av hämmande arbetslagar, men som genom tillfällighets- kontrakt ändå införlivas i de transnationella företagens sjukligt förstörade mervärdestillväxt. Det blir också allt vanligare att företagen gärna betalar lite extra för att använda tillfällig arbetskraft som de saknar förpliktelser emot.

Registret i praktiken

Den syndikalistiska registermetoden från början av 1900-talet var en helt unik kampmetod som användes i övergångsperioden innan sossemodellen hade etablerats. Vi menar att metoden hade vissa kvaliteter som kanske borde återupplivas idag. Självklart är inte produktionsförhållandena och klassammansättningen desamma nu som då, därför kan inte heller kamp- och organisationsformerna vara det. Men utvecklandet av revolutionära perspektiv mår bra av att knyta an till konkreta erfarenheter av klasskonfrontationer.

Registermetoden började användas av syndikalistiska anläggningsarbetare på 10-talet, och fungerade som ett kämpande alternativ till avtalssystemet, för att fastställa ett pris på den egna arbetskraften utan någon som helst prutmån. Arbetarna förhandlade inte om lönen, utan ställde ultimata, det vill säga inte förhandlingsbara, krav.

I anläggningsindustrin på den här tiden fungerade arbetslagen som underentreprenader som fick lägga anbud på ett visst arbete. När det var ont om arbete ökade den inbördes konkurrensen mellan arbetslagen och lönerna dumpades. Registret gick ut på att bekämpa den inbördes konkurrensen mellan arbetarna med sammanhållning. Genom att föra statistik över vilka löner som betalades och register över prislistor för olika arbeten, så kunde de olika arbetslagen komma överens om ett minimianbud som ingen fick bjuda under. På så sätt pressades lönerna upp och löneskillnaderna jämnades ut. Ingen behövde sälja sig för lägre pris än kamraterna, eller lägre än det pris man själva bestämt att arbetet var värt.

Sammanhållning och militans

Det enda som arbetsköparna kunde göra för att värja sig mot registermetoden och få ner lönerna, var att bryta monoopolet på arbetskraft. De tvingades försöka få fram yrkeskunniga arbetare som stod utanför registret (oorganiserade eller LO-folk), och som också kunde tänka sig att jobba för en lägre lön. Men dessa så kallade registerbrytare bemöttes på samma kompromisslösa sätt som strejkbrytare – genom fysisk konfrontation. Det krävdes helt enkelt militanta metoder för att upprätthålla register-

prislisorna. Bara våld eller hot om våld kunde avskräcka folk från att bli registerbrytare och dumpa de uppsatta lönerna. Detta innebar att de registeranslutna arbetarna behövde vara i majoritet på sin ort och att de hade en fet sammanhållning. Registermetoden byggde ju på, och ledde till, sammanhållningen mellan arbetarna. Den största bataljen skall ha varit "slaget om Los" i västra Hälsingland där skogsbolagen försökte bryta registrets dominans genom att försöka anställa 1100 "arbetsvilliga" LO-folk från andra orter. Men de bemöttes av 800 militanta syndikalister som envist vägrade dem tillträde till arbetsplatserna förrän de accepterat registerpriserna. Efter ett par dagars hårda strider tvingades svartfötterna vända hem igen...

På en del platser fungerade registret även som arbetsförmedling. Detta försvagade ytterligare arbetsköparnas ställning. Registerkommittén bestämde då vilken arbetare eller vilket arbetslag som stod näst i tur att få det aktuella arbetet, efter solidariska principer som t ex att de som hade varit arbetslösa längst stod först i kö.

Registrets resultat

Bäst fungerade registret i byggnadsindustrin, skogsbruket och bland Stockholms anläggningsarbetare. I skogsbruket stod den sista stora registerstriden vintern 1949-50, och vanns slutligen av arbetarna efter fyra månader. Registret ledde verkligen till högre lön, genomsnittslönen per timme brukade ligga på ungefär 30-40 % över den inom LO:s avtalsområden (år 1937 1.08 mot 0.67). Som mest omfattade metoden ca 30.000 arbetare, men då var bara en minoritet syndikalister, eftersom många LO-medlemmar inte tvekade att hänga på när de såg de positiva resultaten. I vissa branscher var de registeranslutna arbetarna de bäst betalda i hela landet. Registret var alltså effektivt, och arbetsköparna insåg att det skulle bli ännu mer effektivt med större anslutning. Därför var det ingen slump att de skyndade sig att skriva avtal med LO så fort de fick chansen.

20-talets depressionsår med massarbetslöshet ledde på många platser till att SAC tvingades över till LO:s avtalsstrategi för att kunna behålla jobben. Nyrekryteringen inom de branscher där registret var utbredd var också dålig, och arbetarna blev äldre och mindre kampvilliga än de varit kring revolutionsåren 1917-1919. Detta gjorde att LO:s usla kollektivavtal alltmer tog över och vändpunkten in i sossemodellens mindre konfrontationsinriktade klasskampsförlopp kom definitivt på 30-talet.

Antagonistisk kamp i konsumtionsledet

Det går att göra jämförelser med registermetodens antagonistiska kompromisslösa kamp med de autonoma så kallade självreduceringskamperna i Italien på 70-talet. Dessa kamperna var inriktade på konsumtionsledet, där man kollektivt vägrade betala höjda priser på till exempel kollektivtrafiken och i biografen. Även om folk inte hade råd så hade de rätt till att transportera sig och till kulturen, resonerade man. Proletär shopping var en annan populär aktionsform som innebär att folk gemensamt helt enkelt tar det de inte har råd till, men behöver, från

affärerna. Till och med el- och telefontaxorna lyckades man sänka genom att vägra betala högre pris än det man själva fastställt. Tack vare att de autonoma kamrater som jobbade på el- och televerket kopplade in alla de hushåll som blev avstängda från näten för sin olydnad, så lyckades denna självreduceringsrörelse växa till att omfatta 180 000 hushåll i ett enda område (Piemonte)! På så sätt lyckades självreduktionsrörelsen faktiskt bli ett realistiskt kampalternativ till de reformistiska facken. Det registermetoden och de autonoma självreduceringskamperna har gemensamt är att de lutar till arbetarklassens egen styrka och eftersträvar en så kallad dubbelmaktssituation i sin antagonistiska kamp mot kapitalet. En sådan kamp kan också utkämpas med utgångspunkt i det reproduktiva arbetet. Det har bland annat tagit sig uttryck i krav på en politisk lön för det obetalda hemarbetet.

För ett återerövrande av människovärdet och hela jävla planeten!

Ett revolutionärt initiativ idag kan inte enbart innebära en attack mot de härskande samhällsstrukturerna, utan måste också innebära skapandet och utvecklandet av kollektivitet och återerövrandet av subjektivitet – själva livet/människovärdet som tagits ifrån oss och kvävts av konkurrens. Överhuvudtaget måste vi betona de positiva, sociala dimensionerna av kampen för att återigen vara i stånd till att fylla radikal politik med ett relevant innehåll. Allt för ofta har den revolutionära analysens och kamperspektivens fokus ensidigt riktats mot fienden/kapitalet, på ett för den revolutionära processen skadligt sätt. Marx påminner oss om att revolutionen inte bara är nödvändig för att den härskande klassen inte kan störtas på något annat sätt, utan även för att det är det enda sättet för den revolterande klassen att frigöra sig från alla gamla bojor och lägga grunden till en ny samhällsordning. Vi måste prioritera diskussioner om det politiska innehållet och det klasslösa samhällets innebörd här och nu. Vänsterns svaghet och isolering är inte bara något som tvingats på oss utifrån, utan också i stor utsträckning en konsekvens av vårt eget handlande och brist på initiativ. Under tidigare klasskampförlopp skapades sociala dimensioner och sammanhang som utgjorde förutsättningarna för gemensam kamp. Idag måste vi själva skapa dessa sociala sammanhang. Även isoleringen, uppdelningen och individualiseringen i samhället idag är något som till stor del är en konsekvens av vårt eget agerande. Vi kan alltså inte nöja oss med att bara vara emot det rådande systemet, utan måste alltså samtidigt skapa kollektivitet och arenor där radikal politik kan ta form, utvecklas och fyllas med socialt innehåll.

Det finns många frågor som ska besvaras och många kamper som ska utkämpas. Men ett är i alla fall säkert: en revolutionär nyorientering kan inte förverkligas och vara segerrik utan att kontinuerligt prövas mot verkligheten. Den revolutionära processen utvecklas genom praktiska erfarenheter av den politiska kampen, och nyckeln till framgång är att börja!

Kämpa tillsammans, november 1998